

חולין כב

עניין: שהרי קרקפלו של רבי ישמעאל

מונח בראש מלכים

גמ' ע"ז דף יא:

תגלחת זקנו והעברת בלוריתו אמר רב יהודה אמר שמואל עוד אחרת יש [להם] ברומי אחת לשבעים שנה מביאין אדם שלם ומרכיבין אותו על אדם חגור ומלבישין אותו בגדי אדם הראשון ומניחין לו בראשו קרקפלו של רבי ישמעאל ותלו ליה [בצואריה] מתקל [ר'] זוזא דפיזא ומחפין את השווקים באיך ומכריזין לפניו סך קירי פלסתר אחוה דמרנא זיפנא דחמי חמי ודלא חמי לא חמי מאי אהני לרמאה ברמאותיה ולזיפנא בזיפנותיה ומסיימין בה הכי ווי לדין כד יקום דין אמר רב אשי

עבודת עבודה לרבי שלמה קלוגר

המאמר הנ"ל כיון שחז"ל [סנהדרין נח,א] זכו אחיטנה לא זכו צענה, א"כ יש שני קיים א' אם עשו ישראל תשובה אז כל יומי זמני כמאמר משיח לריב"ל היום אם נקולו תשמעון [שם], ויש זמן שאף לא יעשו תשובה ומ"מ יגאלו למע"ש וזה הו' צענה.

והנה מה שאמר יעקב האספו ואגידה לכם את אשר יקרא אחסר צלחת הימים היינו רק הזמן של צענה בלא תשובה, דע"י תשובה הו' כל יומי זמני ולא שייך לומר צלחת הימים וצ"כ דעל צענה אומר כן. והנה הכתוב אומר [עמוס ה,ב] נפלה ולא תוסף קום צלחת ישראל, והנה בש"ס [ברכות ד,ב] פירשו חז"ל דלא תוסף לפול עוד רק אדרבא קום צלחת ישראל דנפלה ולא תוסף קום מעצמה רק הקב"ה יקימנה יע"ש, והנה צלחת שניהם אימתנה דאס יתחילו ישראל ויעשו תשובה ויהי אחיטנה אז נחשבו ישראל הקמים צענא ומהם יהי התעוררות הגאולה, אבל אם לא יעשו תשובה ויהי צענה אז התעוררות ממנו ית' אז הוא ית' המקום אותו ולא אנתו קמין מעצמן. ועיין במדרש [איכ"ר ה,כא] השינוי ה' שהקב"ה אומר שוב אלי ואשובה אליכם וישראל אומרים השינוי וגשועה יע"ש. ולכן הנה לזה הזמן הגאולה שניצא יעקב שאמר עליו צלחת הימים דהיינו צענה אף שהי' לא זכו צה אומרים סך קירי פלסתר ואם לא יעשו תשובה ולא יקומו מעצמן לא יקום הקב"ה לעולם ובה סך קירי פלסתר, אך וי לדין כד יקום דין אם יקומו ישראל מעצמן ויעשו תשובה ויהי אחיטנה אז צה ודאי וי לעשו כד יקום דין מעצמו ויהי ממנו התעוררות, אבל אם לא יקום מעצמו לא יקימו הקב"ה ובה אומרים סך קירי פלסתר וא"ש, וגם זה נכון בפירוש המאמר צע"ה. ועיין דף נ"ח השייך לכאן עוד בתוס', גם דף כ"ה ע"צ [גמ' שאלון מ"ש צה].

תורת חיים

שהרי קרקפלו של רבי ישמעאל מונח בראש מלכים. הכי איתא בפרק קמא דעבודה זרה עוד אחרת יש להם בעיר אחת לשבעים שנה מביאין אדם שלם ומרכיבין אותו על אדם חגור ומלבישין אותו בלבושו של אדם הראשון ומניחין לו קרקפלו של רבי ישמעאל בראשו וכו' ונראה דלכך עושין דברים הללו לפי שיעקר הצלחת ישראל בזמן שבית המקדש קיים היתה בשלשה דברים בכהונה ונבואה ומלכות כדפירש רש"י ז"ל גבי הוא עשך ויכננך בכל מיני בסיס וכן מכם כהנים מכם נביאים מכם מלכים כרכא דכוליה ביה מיום שחרב בית המקדש נתבטלו ממנו.

ולכך המה באים להתפאר עצמן ולהראות שיש להן דמיון מאותן שלשה דברים אשר עיקר ההצלחה תלויה בהן ולהכי מביאין אדם אחד ועושין אותו כדמות מלך וכהן ונביא ולכך מרכיבין אותו על אדם חגור רמז למלכות שהן מולכין עלינו כדפירש רש"י ז"ל שם כלומר עדיין עשו שליט על יעקב ובפרק שואל נמי קאמר ההוא עובר כוכבים דעל סוס מלך ומלבישין אותו בלבושו של אדם הראשון רמז לכהונה כדאיתא בבראשית רבה לגבי ויעש ה' אלהים לאדם ולאשתו כתנות עור שבהן היו הבכורות משתמשין ופי' שהעבודה היתה אז בבכורות. ומניחין לו קרקפלו של רבי ישמעאל בראש רמז לנבואה של העובדי כוכבים אשר המה דורשים אל מעוננים וקוסמים לידע עתידות וכמו שנאמר כי הגוים האלה אשר אתה יורש אותם אל מעוננים ואל קוסמים ישמעו ואתה לא כן נתן לך ה' אלהיך נביא מקרבך מאחריך כמני יקים לך ה' אלהיך אליו תשמעון ולהכי מסיימין וי לדין כד יקום דין כמו שכתוב ולאום מלאום יאמץ שלעתיד תחזור לנו המלוכה ונצליח בשלשתן כמקדם.

WHATSAPP

EMAIL

PODCAST

TORAHANYTIME

ALLDAF

DAFYOMIPORTAL

KOLHALASHON